

Information till er som driver gym och idrottssanläggningar

Denna information fokuserar på att hjälpa dig som verksamhetsutövare att bedriva din verksamhet på ett ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt godtagbart sätt.

Karaktäristiskt för gym och idrottslokaler är att det är ett stort antal personer som använder hygienutrymmen och utrustning. Behovet av ett väl fungerande arbete med att hålla god hygien i duschar, toaletter och omklädningsrum och att hålla redskap rena är därför stort. Det är också viktigt med en ventilation som fungerar och är anpassad för verksamheten. Bristfällig ventilation ökar flera av de risker som nämns nedan.

Exempel på risker

De hälsorisker som kan finnas på gym och andra idrottsanläggningar är

- smitta direkt mellan personer
- smitta som överförs mellan personer genom utrustning och redskap som de kommer i kontakt med, eller genom dåligt rengjorda hygienutrymmen med mera
- smitta genom mat och vatten
- skadedjur och ohyra
- ämnen i luften
- kyla och värme
- buller – t.ex. skadligt buller från ljudanläggning med för hög volym
- annat obehag eller annan hälsorisk - t ex bristande tillgång till toaletter, hygienutrymmen, dagsljus eller belysning
- miljöpåverkan, t ex genom ovarsam kemikaliehantering som via påverkan på miljön blir en hälsorisk eller då en enskild avloppsanläggning påverkar dricksvattenkvaliteten

Egenkontroll enligt miljöbalken

Egenkontrollen är ett verktyg som ger dig en bättre överblick över hur din verksamhet påverkar miljö och hälsa. Alla som driver en verksamhet ska fortlöpande planera och kontrollera sin verksamhet så att risken för olägenhet för människors hälsa och skada på miljön minimeras. Detta står i miljöbalken (SFS 1998:808) i 26 kapitlet, 19 §.

Omfattningen av egenkontrollen beror på typen av verksamhet, dess storlek och vilka risker den kan medföra.

För att kunna bedöma vilka risker som finns i din verksamhet behöver du kunskap om hur verksamheten kan påverka människors hälsa och miljön. Det är du som driver verksamheten som ska kunna visa att den följer gällande regler och lagar, den så kallade omvända bevisbördan. För egenkontrollen innebär den omvända bevisbördan att du själv ska utforma innehållet i egenkontrollen så att den passar verksamheten.

En verksamhet kan också beröras av krav på egenkontroll enligt andra lagar, exempelvis arbetsmiljölagen, livsmedelslagen och lag om skydd mot olyckor (brandskydd). Samordna gärna all egenkontroll som din verksamhet behöver ha.

Utformning av egenkontrollen

Egenkontrollen ska ha en plan med de rutiner som förebygger olägenheter för människors hälsa och miljö. Att ha rutiner för olika delar av verksamheten underlättar både till vardags och den dag något oförutsett inträffar. Exempel på områden som egenkontrollen bör omfatta:

Smitta mellan personer

Det är viktigt att se till ingen tränar under pågående infektion, t.ex. infekterade sår. Tydliga instruktioner måste ges till alla att de då måste avstå från att träna. Även för den tränandes egen skull är det viktigt att avstå från att träna under pågående infektion. Det bör också finnas anslag om det i lokalen.

Rekommendation. Ta gärna med detta i era rutiner:

- Alla som tränar eller deltar i idrott och gymnastik m.m. ska informeras om att inte dela personliga artiklar som handdukar, träningskläder, skydd och annan träningsutrustning. Skapa en rutin för att rengöra utrustning som måste delas av flera.
- Personal/tränare/ledare bör få utbildning i allmänt smittskydd och ska se till att besökare har kännedom om att de ska avstå från träning/tävling vid pågående infektion.
- För allmänt minskad risk för smittspridning är god handhygien viktigt. Därför kan det gärna finnas handsprit på toaletter och i omklädningsrum.

Städning och rengöring

I lokaler där många personer vistas samtidigt är det viktigt att städningen är av god kvalitet för att minska olägenheter och risken för smittspridning. Det bör finnas en specifik arbetsplan för städning. Denna plan ska ta upp allt som ska städas och rengöras, hur det ska utföras, vem som ska göra det och hur det kontrolleras att det är rent. På detta sätt garanteras att lokaler och utrustning är rena vilket bidrar till ökad säkerhet och trivsel för både kunder och personal. Sliten och gammal utrustning kan försvåra städningen och rengöringen så att det inte blir tillräckligt rent eller att damm alstras och inte kan städas bort ordentligt.

Rekommendation. Ta gärna med detta i era rutiner:

- Rengöring av redskap, träningsmaskiner, gymnastikmattor och liknande görs genom ordentlig gnuggning med rengöringsmedel och vatten.
- Redskap med mera som har spruckna och skadade ytskikt kasseras eller renoveras.

Legionella

Det ska finnas rutiner för att mäta temperaturen på varmvattnet, för att undvika risk för legionellasmitta. Det är i första hand fastighetsägaren som ansvarar för sina vatteninstallationer. För att förhindra att legionellabakterier växer till i vattenledningarna gäller det att bl.a. att se till så att varmvattnet är varmt (mer än 50° C vid tappstället och mer än 60° C i varmvattenberedaren) och att kallvattnet är kallt (mindre än 18°C).

Ventilation

Det är viktigt att ventilationen är tillräcklig och rätt dimensionerad för den rådande belastningen och användningen av just den specifika lokalen. I duschutrymmen är det extra viktigt att ventilationen är rätt dimensionerad för att undvika fuktskador och eventuell mikrobiell tillväxt. Det är också av stor vikt att ventilationsdon hålls rena och öppna för bästa funktion. Smutsiga ventilationsdon kan försämra ventilationens kapacitet betydligt. Förvissa er också om att obligatorisk ventilationskontroll (OVK) görs i den omfattning som krävs, och att brister som påvisats då rättas till. Kontakta kommunens miljö- och byggnadsnämnd för mer information om OVK. Det är viktigt att tänka på att en OVK endast visar att ventilationen fungerar så som det en gång var tänkt – kanske innan man startade till exempel ett gym i lokalen. Om antalet personer som vistas i lokalerna har stigit och har hög fysisk aktivitet kan det hända att man behöver förbättra ventilationen trots att OVK är utan anmärkning.

Underhåll, fukt och mögel

Brister i byggnadens konstruktion eller underhåll kan ge fuktskador från tak, väggar eller grund som medför ohälsosam miljö inomhus genom bl.a. mögelväxt. Dåligt underhållna duschutrymmen kan t ex medföra risk för mögel, speciellt om kakel- och klinkerplattor är trasiga och fogarna gamla och slitna.

Tillsyn

Kommunens miljö- och byggnadskontor ska enligt lagkrav ägna särskild uppmärksamhet i sin tillsyn bland annat åt idrottsanläggningar och liknande. Hit räknas till exempel gym, idrottshallar och gymnastiksal.

Anmälan och tillstånd

Att starta ett gym eller annan idrottsanläggning är i sig inte anmälningspliktigt enligt miljöbalken.

Men vissa åtgärder eller anläggningar måste du anmäla eller söka tillstånd för. Det gäller bland annat:

- anmälan för registrering av livsmedelsanläggning (om ni har viss livsmedelshantering eller om ni säljer kosttillskott)
- anmälan om dricksvattenanläggning (om ni har en egen vattentäkt)
- tillstånd till avlopp (om ni inte har kommunalt avlopp)
- anmälan om bassångbad och andra liknande anläggningar (bubbelpool, badtunna m.m.)
- anmälan om solarier

Kontakta kommunens miljö- och byggnadskontor i god tid om något av detta kan bli aktuellt!

Observera att det utöver detta finns krav enligt annan lagstiftning: *Exempelvis* krav på bygglov vid ändrad användning av byggnad.

Mer information

Folkhälsomyndighetens allmänna råd om:

- ventilation FoHMFS 2014:18
- folkhälsomyndighetens Kompletterande vägledning om ventilation
- fukt och mikroorganismer FoHMFS 2014:14
- radon inomhus FoHMFS 2014:16
- temperatur inomhus FoHMFS 2014:17
- buller inomhus FoHMFS 2014:13
- höga ljudnivåer FoHMFS 2014:15
- städning FoHMFS 2014:19

Handböcker

- Socialstyrelsens Hygien, smittskydd och miljöbalken - Objektburen smitta
- Socialstyrelsens Fastighetsägarnas egenkontroll
- Socialstyrelsens Temperatur inomhus
- Socialstyrelsens Kemiska ämnen i inomhusmiljön
- Socialstyrelsens Buller
- Socialstyrelsens Radon i inomhusluft

Socialstyrelsens handböcker tillhandahålls numera av Folkhälsomyndigheten som tagit över flera av Socialstyrelsens tidigare uppgifter.

- Naturvårdsverkets Egenkontroll

Ytterligare information

Vill du veta mer är du välkommen att höra av dig till:

Säffle kommun

Miljö och bygg

Telefon: 0533-68 10 00 vx

E-post: miljö.bygg@saffle.se